

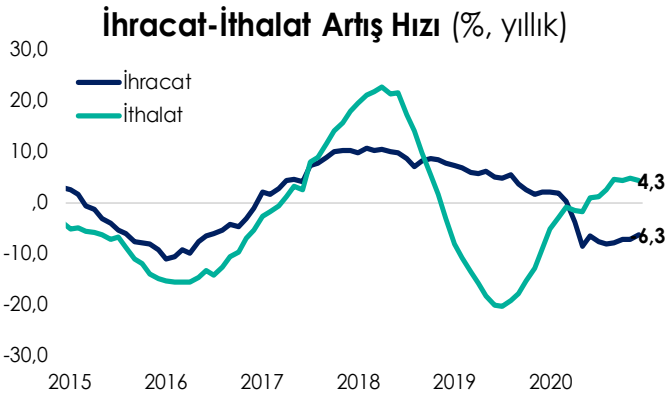
2020 Yılında Rekor Altın İthalatı ve Son Ayında Rekor İhracat Rakamı

2020 yılında ihracat bir önceki yıla göre yüzde 6,3 oranında azalarak 169.48 milyar dolara gerilerken ithalat yüzde 4,3 oranında artarak 219.39 milyar dolara yükseldi. Böylece bir önceki yıl 29.51 milyar dolar düzeyinde olan dış ticaret açığı yüzde 69,1 oranında artarak 49.92 milyar dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 86,0'dan yüzde 77,2'ye geriledi.

Dış Ticaret (milyar \$)		GTS		
	İhracat	İthalat	Denge	Karşılama Oranı
Ara.19	15.387	20.055	-4.668	76,7%
Ara.20	17.850	22.381	-4.530	79,8%
Δ	16,0%	11,6%	-3,0%	
Ara.19 (yıllık)	180.833	210.345	-29.512	86,0%
Ara.20 (yıllık)	169.482	219.397	-49.915	77,2%
Δ	-6,3%	4,3%	69,1%	

Yeni Ekonomi Programında (YEP) 2020 yılı ihracat gerçekleşme tahmini 165,9 milyar dolar, ithalat tahmini ise 204 milyar olarak öngörülmüştü.

Aralık ayı özelinde ise ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 16,0 oranında artarak rekor düzeye 17,85 milyar dolara, ithalat yüzde 11,6 oranında artarak 22,38 milyar dolara yükseldi. Bir önceki yılın aynı döneminde 4,67 milyar dolar olan dış ticaret açığı Aralık'ta yüzde 3,0 oranında azalarak 4,53 milyar dolara gerilerken, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 76,7'den yüzde 79,8'e yükseldi.

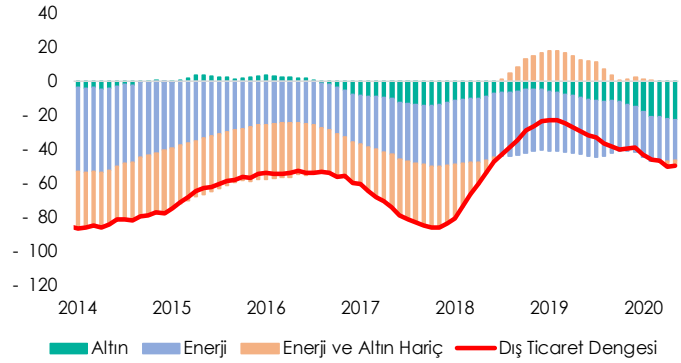
Mevsim etkisinden arındırılmış verilere göre ihracat aylık bazda yüzde 8,3 oranında artarken, ithalat yüzde 2,7 oranında azaldı. Mevsim etkisinden arındırılmış aylık açığın 3 aylık ortalamasını

yıllıklandırırdığımızda ise açığın 58,75 milyar dolardan 52,86 milyar dolara gerilediğini görmekteyiz.

2020 yılında yatırım malı grubu ithalatı yüzde 22,0 oranında artarken ara malı grubu ithalatı yatay seyretti. Tüketim malı grubu ithalatı ise bu dönemde yüzde 13,7 oranında artış kaydetti.

Enerji ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 30,7 oranında azalarak 28,93 milyar dolara geriledi. Altın ithalatı ise bir önceki yıla göre yüzde 123,5 oranında artarak 11,27 milyar dolardan rekor düzeye 25,18 milyar dolara yükseldi. 2019 yılında 3,77 milyar dolar fazla veren enerji ve altın hariç dış ticaret dengesi 2020 yılında 25,68 milyar dolar açığa döndü.

12 Aylık Dış Ticaret Açığı (milyar dolar)

Sonuç olarak 2020 yılı için 38,1 milyar dolar olarak öngörülen dış ticaret açığı 49,92 milyar dolar olurken, yüzde 5,4 olarak öngörülen dış ticaret açığı GSYH oranı da bunu aşarak yüzde 7,1'e yükselmiş oldu. 3. çeyrekte büyümeyi 9,1 puan aşağıya çeken net ihracatın son çeyrekte de benzer şekilde olumsuz katkı vereceğini söyleyebiliriz.

Öncü göstergeler ithalatta ivme kaybı olacağına işaret etse de gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarına ilişkin değerlendirmelerde azalışın olması dış ticaret dengesindeki toparlanmanın sınırlı olabileceğini düşündürüyor. Öte yandan 2021 yılı için 184,0 milyar dolar olarak öngörülen ihracat hedefinin ulaşılabilir olduğunu değerlendirmekteyiz. Önümüzdeki yıl ithalatın 223,3 milyar dolar, dış ticaret açığının ise 39,3 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir.

Dış Ticaret İstatistikleri

Tanım

Dış ticaret istatistiklerinin üretilmesinde ve yayımlanmasında "genel ticaret sistemi" (GTS) uygulanmaktadır.

Genel ticaret sistemi, bir ülkenin ekonomik alanını oluşturan serbest bölgeler, gümrük antrepoları ve serbest dolaşım alanlarına giren ve çıkan tüm malları kapsamaktadır.

Özel ticaret sisteminde (ÖTS) ise gümrük antrepoları ve serbest bölgeler istatistiklerde içinde yer almayıp, sadece ülkenin serbest dolaşım alanına giren ve bu alandan çıkan mallar kapsanır.

Yorum

Dış ticaret dengesi: İthalatın ihracattan çıkartılmasıyla hesaplanır. Farkın negatif olması dış ticaret açığı, pozitif olması ise dış ticaret fazlası olarak adlandırılır.

Dış ticaret hacmi: Bir ülkenin belirli bir dönemde (genellikle bir yılda) gerçekleştirdiği ihracat ve ithalatın toplamıdır.

İhracatın ithalatı karşılama oranı: İhracat değerinin ithalat değerine oranlanmasıyla bulunur. Bu oran, yaptığımız ihracatın ithalatın yüzde kaçını karşıladığını ifade etmektedir.

Verinin Kapsamı

Dış ticaret istatistiklerinde istatistiksel eşik 100 ABD Dolarıdır. Bu değer altındaki işlemler istatistiklere dahil edilmemektedir.

Dış ticaret istatistikleri ihracat ve ithalat, dahilde ve hariçte işleme, sınır ticareti, finansal kiralama yoluyla ithalat, parasal olmayan altın ve geri gelen mal işlemlerini kapsamaktadır. Transit ticaret, bavul ticareti, geçici ithalat ve ihracat, sınırı geçmeyen mallar, para tabanlı altın, tamir ve bakım gören mallar, operasyonel kiralama yoluyla ithal veya ihraç edilen mallar ile yurtdışındaki askeri birliklere gönderilen mallar ise kapsam dışındadır.

Hesaplama Kuralları

İhracat FOB teslim şekline göre (malın gemi güvertesinde teslimi), ithalat CIF teslim şekline göre (mal bedeli + navlun + sigorta) olarak değerlendirilmektedir.

Dış ticaret verilerindeki değerlerde gümrük vergisi vb. hiçbir vergi bulunmamaktadır.

Doğalgaz ve elektrik dışında tüm ürünler için net ağırlık kilogram olarak derlenmektedir. Bazı ürünler ise ürün cinsine göre ikinci bir miktar birimi (metre, adet, metrekare vb.) ile ifade edilir.

İhracat ve ithalatın kaydedilme zamanı, malın sınırı geçtiği, ya da başka bir deyişle beyannamenin kapatıldığı (intaç) tarihtir.

Dış ticaret istatistiklerini üretmek için kullanılan gümrük beyannameleri Ticaret Bakanlığı tarafından derlenmektedir.

Dış ticaret istatistikleri, beyannamelerin geç kapatılması, zamanında Ticaret Bakanlığı veri ambarına aktarılmaması, beyanname üzerinde yapılan düzeltmeler ve beyannamelerin iptal edilmesi nedeniyle sıkça güncellenmektedir.